

POSTANOWIENIE

Dnia 15 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa A. D.

przeciwko Gminie S. i Zespołowi Szkół Gminnych w S.

o powierzenie stanowiska dyrektora szkoły na okres pięciu lat,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw

Publicznych w dniu 15 maja 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w R.

z dnia 8 sierpnia 2013 r., sygn. akt VI Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w R. wyrokiem z dnia 8 sierpnia 2013 r. oddalił apelację powódki A. D. od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w R. z dnia 20 listopada 2012 r., mocą którego oddalono jej powództwo przeciwko Gminie S. oraz Zespołowi Szkół Gimnazjalnych w S. o ustalenie powierzenia stanowiska dyrektora szkoły na okres 5 lat.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną powódki. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego, tj.: art. 36b ust. 13 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm., dalej jako ustawa o systemie oświaty), co doprowadziło do zajęcia przez Sądy pierwszej i drugiej instancji stanowiska, że nieudowodnione zarzuty i nierozstrzygnięte wątpliwości stanowią wystarczającą podstawę do zakwalifikowania konkretnej sytuacji jako „uzasadniony przypadek”, podczas gdy z

literalnego brzmienia powołanego przepisu bezpośrednio wynika, iż zasadą jest powierzenie stanowiska dyrektora szkoły lub placówki na okres pięciu lat szkolnych, zaś zastosowanie art. 36a ust 13 zdanie drugie ustawy o systemie oświaty wymaga przedstawienia rzetelnej argumentacji wskazującej na istnienie rzeczywistych i obiektywnych przyczyn odstąpienia od zasady wyrażonej w zdaniu pierwszym powołanego przepisu. Skarżąca wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego z dnia 20 listopada 2012 r. i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za wszystkie instancje; ewentualnie o uchylenie zaskarżonych wyroków i orzeczenie co do istoty sprawy przez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano „art. 398⁹ § 1 pkt 1 kpc., wobec istnienia potrzeby wykładni przepisu art. 36b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, a konkretniej pojęcia „uzasadnionego przypadku” i określenia kryteriów w oparciu o które należy dokonywać wykładni niniejszego pojęcia”. W uzasadnieniu wniosku podniesiono, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne polegające na określeniu przesłanek uznania konkretnej sytuacji za „uzasadniony przypadek” w rozumieniu art. 36a ust. 13 ustawy o systemie oświaty oraz potrzebę określenia kryteriów, w oparciu o które należy dokonywać wykładni tego pojęcia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej

argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W przedmiotowej sprawie skarżąca zamiennie wskazuje na dwie pierwsze przesłanki przedsądu. O ile jako podstawę prawną wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołano art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a zatem występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, o tyle samo zagadnienie prawne sformułowano jako potrzebę wykładni przepisu art. 36b ustaw o systemie oświaty. Natomiast w uzasadnieniu wniosku skarżąca doprecyzowała, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne polegające na potrzebie określenia przesłanek uznania konkretnej sytuacji za „uzasadniony przypadek” w rozumieniu art. 36a ust. 13 ustawy o systemie oświaty.

Wypada zatem przypomnieć, że w razie powołania tej przesłanki przedsądu, jaką jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Sformułowanie zagadnienia powinno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencki i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego. Nie każde więc orzeczenie, nawet błędnie wydane, zasługuje na kontrolę w postępowaniu kasacyjnym (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ

178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 18 marca 2004 r., I PK 620/03, LEX nr 513011, z dnia 8 lipca 2004 r., II PK 71/04, LEX nr 375715 i z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Nie spełnia określonego w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymagania sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451 i z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538).

Odniesienie powyższych rozważań do realiów niniejszej sprawy prowadzi do konkluzji, że skarga kasacyjna w zakresie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania nie spełnia wymagań stawianych temu nadzwyczajnemu środkowi zaskarżenia. Pomijając fakt, że skarżąca formułuje istotne zagadnienie prawne nawiązując to do art. 36a pkt 13 ustawy o systemie oświaty, to do art. 36 b tego aktu (choć powołana ustawa nie zawiera takiej jednostki redakcyjnej), należy stwierdzić, iż nawet przy prawidłowym oznaczeniu przepisu stanowiącego podstawę owego zagadnienia prawnego (tj. art. 36 a pkt 13 ustawy o systemie oświaty) omawiana przesłanka przedsądu jest niewłaściwie skonstruowana. Autor skargi kasacyjnej nie odwołuje się bowiem w sposób generalny i abstrakcyjny do treści wskazanego przepisu, nie wyjaśnia, na czym polegają trudności w dekodowaniu zawartej w nim normy prawnej oraz do jakich rozbieżnych wyników prowadzi wykładnia tego przepisu, ograniczając się jedynie do postawienia pytania o kryteria, według których należy oceniać istnienie uzasadnionego przypadku, pozwalającego - z mocy powołanego przepisu - na powierzenie stanowiska dyrektora szkoły na okres krótszy od pięciu lat. W rzeczywistości skarżąca oczekuje od Sądu Najwyższego rozstrzygnięcia tego konkretnie sporu, po uprzednim stwierdzeniu – odmiennie niż uczyniły to Sady orzekające w sprawie – nieistnienia ustawowej przesłanki skrócenia okresu powierzenia powódce kierowniczego stanowiska. Nie taki jest jednak cel postępowania kasacyjnego. Nie wykazano bowiem, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia tak sformułowanego zagadnienia prawnego.

Reasumując: wobec niewykazania istnienia powołanej w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniającej przyjęcie jej do rozpoznania, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.